

■ COLUMNA

Stabilitad u stagnaziun?

DA CLAU DERMONT

Il 1979 han ils verds per l'emprima giada gudagnà in sez en il cussegl naenziunal en Svizra. 40 onns pli tard han els annunzià ch'els veglian ussa surpigliar la responsabladad da far part dalla regenza svizra – cun la candidatura da Regula Rytz per il sez dad Ignazio Cassis. Quai n'ha betg funcziunà, il sustegn dal center politic ed en emprima lingia da la pcd ha mancà.

Uschia finescha la decada politica dals 2010 cun las elecziuns las pli volatilas (anc mai ha ina partida ils verds) gudagnà uschè blers sez da il 1919 e l'introducziun dal proporz, ed anc mai ha ina partida pers uschè blers sez (la pps) cun ina reverenza al status quo. Las elecziuns cun las pli grondas consequenzas per las fermezzas da partida en il parlament restan senza consequenza per la regenza.

En in mund cun uschè bleras midadas radund enturn (Boris Johnson curt avant ses Brexit, en Finlanda ina regenza quasi be da dunnas e cun ina premiera da be 34 onns, per be numnar las elecziuns da l'ultima emna) decida l'elita politica a Berna per in punct fix e furma ina bastiun per restar

tar quai ch'è enconuscent. Uschia er ils plects dals presidents da fracziun en la debatta davart las elecziuns dal cussegl federal: stabilitad. Era sche quasi nagin n'è cuntent cun la politica da Cassis e l'experiencia da Rytz da la regenza dal martgà da Berna demussa ch'ella è ina politica cumpetenta e capabla, la pusanza è pli impurtant che da metter en dumonda la stabilitad.

Ma stabilitad munta mintgatant era da retegnair midadas, da franar svilup. Ils resultats da l'elecziun mussan ch'ils votants e las votantas han in giavisch per midadas, in desideri per ina resposta sin la crisa dal clima. Che las partidas a Berna (almain quellas che n'han betg vult sa fatschentar cun ina candidatura verda) ignorechan il resultat da l'elecziun sa uschia era manar tar dischillusiun: pertge votar? Pertge avoir fidonza en il sistem politic, en las parti-

das, en elecziuns? La finala tuttina nagut che sa mida...

Perquai èsi uss impurtant da far patratgs co che uschia ina dischillusiun po vegnir impedida. Il giavisch per in engaschi politic per ina resposta sin la crisa dal clima po vegnir adempli era senza ils verds. E la finala fissi era senza in success electoral dals verds necessari da chattar schliaziuns efficacias per mitigiar las consequenzas da la midada dal clima. Ils signals èn clers, la scienza senza dubi, il temp d'agir è ussa. Uschia na resta forse in di nagina stabilitad pli da defender.

In'otra elecziun ch'ha dà da discutir dapli l'ultima emna è stada quella da Greta Thunberg sco «persuna da l'onn 2019». Ina giuvinetta ha dumagnà da redefinir la debatta davart la crisa dal clima, ha dumagnà da mobilisar in'entira generaziun en l'Europa, ha sveglià l'entusiassem da s'engaschar per il futur. E per il svilup.

Fiss da sperar ch'il pli giuven e pli feminin parlament da la Svizra chattia era sia motivaziun da s'engaschar per il svilup en la proxima decada, e na stagneschia betg be en la stabilitad.